

Sygn. akt IV KO 37/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **B. M.**

skazanego z art. 197 § 3 pkt 2 k.k. w zw. z art. 197 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej

w dniu 28 maja 2021 r.

wniosku skazanego o wznowienie postępowania prowadzonego przez Sąd
Okręgowy w B. pod sygn. akt III K (...), zakończonego prawomocnym wyrokiem
Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. akt II AKa (...),
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.,

postanowił

**odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania
wobec jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

W dniu 29 marca 2021 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek skazanego B. M. o wznowienie postępowania prowadzonego przez Sąd Okręgowy w B. pod sygn. akt III K (...), a zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. akt II AKa (...), zawierający również wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu do sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania w powołanej wyżej sprawie. W uzasadnieniu osobiście sporządzonego wniosku skazany, postulując uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 15 września 2015 r., sygn. akt III K (...), w części dotyczącej orzeczenia wobec niego środka zabezpieczającego w postaci pobytu, po odbyciu kary pozbawienia wolności, w zakładzie psychiatrycznym dla sprawców preferencyjnych przestępstw przeciw wolności seksualnej, z zaburzeniami osobowości (pkt IV

wyroku błędnie określony we wniosku jako pkt II), powołał się w pierwszym rzędzie na nieprawidłowości, które jego zdaniem wystąpiły w związku z wydaną w sprawie opinią psychiatryczno-psychologiczno-seksuologiczną, podważając jednocześnie podstawę prawną zastosowanego środka jako naruszającą przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Wskazał, że powyższy wniosek wypływa jego zdaniem m.in. z treści postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2021 r. Wreszcie, a to w kontekście „sfalszowania opinii w sprawie”, zasygnalizował, że w tym przedmiocie toczy się postępowanie w Prokuraturze Rejonowej w S.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek skazanego jest oczywiście bezzasadny należało w związku z tym odmówić jego przyjęcia bez podejmowania dodatkowych czynności w postaci wzywania wnioskodawcy do usunięcia braków formalnych (wniosek został sporządzony osobiście przez B. M., a więc wbrew wymogowi art. 545 § 2 k.), a tym samym również bez rozpoznawania zgłoszonego w tym wniosku postulatu o wyznaczenie obrońcy z urzędu.

Art. 545 § 3 k.p.k. przewiduje możliwość odmowy przyjęcia wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w § 2 (obrońca lub pełnomocnik) bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność.

Wymieniona w tym przepisie możliwość wydana przewidzianej w nim decyzji procesowej, nie ogranicza się wyłącznie do tych wypadków, w których we wniosku o wznowienie powołane zostały okoliczności będące już wcześniej przedmiotem rozpoznawania w postępowaniu o wznowienie postępowania. Użycie w treści art. 545 § 3 k.p.k. zwrotu „w szczególności” nie pozostawia wątpliwości, że jest to wskazanie przykładowe, a katalog okoliczności, w oparciu o które możliwe jest wydanie takiego orzeczenia, ma charakter otwarty. Uznanie wniosku o wznowienie za oczywiście bezzasadny będzie miało więc miejsce również w sytuacjach, gdy w sposób oczywisty, rzucający się w oczy, wniosek ten oparty zostanie na innych

podstawach niż te, które określone zostały w przepisach rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego. Stosowanie wskazanego przepisu uznać należy w związku z tym za konieczne także w tych wypadkach, w których sąd wznowieniowy w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie mieści się w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. oraz gdy nie będzie wchodzić w grę działanie tego sądu z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.).

Wydania takiego rozstrzygnięcia – a więc odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. – wymaga wniosek złożony obecnie przez skazanego B. M.

Przypomnieć należy, że w sprawie Sądu Okręgowego w B. były już składane wnioski o wznowienia postępowania zarówno przez wyznaczonego obrońcę z urzędu (IV KO 1/16 – wniosek oddalony postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2016 r.), jak i przez samego skazanego, co do których odmawiano ich przyjęcia bądź w uwzględnieniu przepisu art. 545 § 3 k.p.k. (sprawy o sygn.: IV KO 3/17, IV KO 60/17, IV KO 59/20, IV KO 60/20 i IV KO 103/20), bądź na podstawie art. 120 § 2 k.p.k. po złożeniu przez wyznaczonego obrońcę z urzędu opinii o braku podstaw do złożenia wniosku o wznowienie (sprawa o sygn. IV KO 87/19). Kwestia nierzetelności opinii wydanej w stosunku do skazanego przez biegłych psychiatrów, psychologów i seksuologów była z kolei przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w szeregu postanowień, które zapadły w toku wcześniejszych postępowań o wznowienie postępowania (sprawy o sygn.: IV KO 3/17 i IV KO 9/20) i w związku z tym nie wymaga powtarzania zawarta w tych orzeczeniach argumentacja, która pozostaje aktualna.

W obecnie rozpoznawanym wniosku nową okolicznością związaną z przedmiotowymi opiniami jest natomiast sygnalizowany przez B.M. fakt prowadzenia postępowania przygotowawczego – na okoliczność ewentualnego „sfalszowania” tych opinii – przez Prokuraturę Rejonową w S. Traktując wskazaną okoliczność jako podniesienie przez skazanego przesłanki wznowieniowej z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. (*propter falsa* – dopuszczenie się przestępstwa w związku z postępowaniem) przypomnieć należy, że czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1

k.p.k., musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 k.p.k. lub w art. 22 k.p.k. Co więcej, to na wnioskującym spoczywa obowiązek wskazania takiego wyroku skazującego lub orzeczenia zapadłego w postępowaniu karnym, stwierdzającego niemożność wydania wyroku skazującego (art. 541 § 2 k.p.k.). B. M. w swoim piśmie takiego wyroku lub orzeczenia nie wskazuje, co zresztą jest oczywiste, skoro prowadzone w przedmiocie tych opinii postępowanie karne jest na wstępnym etapie postępowania przygotowawczego.

Brak również podstaw do przeprowadzenia postępowania o wznowienie postępowania w oparciu – jak to twierdzi skazany – sprzeczność przepisów, na podstawie których zastosowano wobec niego środek zabezpieczający, z Konstytucją RP oraz prawami człowieka określonymi w Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, a to w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu (dalej powoływanego jako ETPCz).

W tym kontekście zauważyć z kolei należy, że nie zapadły do chwili obecnej żadne orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (dalej w tekście TK) stwierdzające niekonstytucyjność art. 93g § 3 k.k. będącego podstawą orzeczenia przez Sąd Okręgowy w B. o umieszczeniu skazanego po odbyciu kary pozbawienia wolności w zakładzie psychiatrycznym, ani też orzeczenia ETPCz dotyczące tej materii, a w szczególności związane z ewentualną skargą B. M. Brak tego rodzaju rozstrzygnięć czyni zbędnym prowadzenie postępowania w oparciu o przesłanki wznowieniowe określone w art. 540 § 2 i 3 k.p.k. Wprawdzie w sprawie wnioskodawcy jest prowadzone postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym ze skargi jego pełnomocnika (SK (...)) i skardze tej nadano bieg (postanowienie TK z dnia 27 lipca 2016 r.) jednak ostateczne rozstrzygnięcie co do zasadności lub niezasadności tej skargi wydane nie zostało, a co więcej, powoływanym we wniosku B. M., wydanym w toku tego postępowania, kolejnym postanowieniem TK z dnia 10 marca 2021 r. organ ten – niezależnie od zwartej w uzasadnieniu tego orzeczenia motywacji – oddalił wniosek o wstrzymanie wykonalności wyroku Sądu Okręgowego w B. (zob. notatka urzędowa na k. 12 akt SN IV KO (...)).

Reasumując, w obecnym stanie sprawy brak podstaw do wyznaczenia skazanemu obrońcy z urzędu i prowadzenia dalszego postępowania o wznowienie postępowania, gdyż żadna z przesłanek umożliwiających takie wznowienie dotychczas się nie zmaterializowała.

Nie można oczywiście wykluczyć, że sytuacja ulegnie zmianie czy to na skutek orzeczenia TK lub ETPCz, czy też w wyniku wydania wyroku lub orzeczenia, o których mowa w art. 541 § 1 k.p.k. W wypadku wystąpienia tego rodzaju nowych okoliczności skazany będzie mógł w oparciu o nie ponowić swój wniosek w każdym czasie.

Kierując się powołanymi wyżej względami orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.